

КОДЕКС КАНОНІВ СХІДНИХ ЦЕРКОВ

ТИТУЛ I

ВІРНІ, ЇХНІ ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ

Кан. 7 – § 1. Вірними є ті, хто, через хрещення втілені в Христа, утворюють Божий народ і на цій підставі по-своєму беручи участь у священничій, пророчій і царській службі Христа, покликані, відповідно до власного становища кожного, сповняти місію, яку Бог довірив виконувати Церкві у світі.

§ 2. Ця Церква, утворена і впорядкована на цьому світі як спільнота, існує в католицькій Церкві, керованій наступником Петра та Єпископами з'єднаними з ним.

Кан. 8 – У повній злуці з католицькою Церквою тут, на землі, є ті хрещені, які в її видимому організмі з'єднуються з Христом вузлами віровизнання, святих тайн і церковного проводу.

Кан. 9 – § 1. Окремим чином пов'язані з Церквою оглашенні, які, натхнені Святим Духом, з виразним бажанням просять про прийняття їх до неї, і саме через це прагнення і життя, сповнене віри, надії і любові, яке практикують, єднаються з Церквою, котра опікується ними, вже як своїми.

§ 2. Церква приділяє оглашеним окрему турботу, заохочує їх вести євангельське життя, впроваджуючи до участі в Божественній Літургії, святих тайнах і церковному правилі, і вже щедро надає їм різні привілеї, властиві християнам.

Кан. 10 – Покладаючись на слово Боже і приєднуючись до живої справжньої науки Церкви, вірні зобов'язані непорушно зберігати і відкрито визнавати віру, котру як найбільшу цінність берегли і передали предки, а також через практикування краще її розуміти і проявляти в ділах любові.

Кан. 11 – Між усіма вірними силою їхнього відродження в Христі існує справжня рівність щодо гідності й діяння, внаслідок чого кожний, відповідно до свого становища і завдання, співпрацює у побудові Тіла Христового.

Кан. 12 – § 1. Вірні зобов'язані, діючи кожен по-своєму, зберігати завжди єдність з Церквою.

§ 2. Вони повинні якнайпильніше виконувати обов'язки як щодо всієї Церкви, так і власної Церкви свого права, до якої належать.

Кан. 13 – Усі вірні, відповідно до свого становища, повинні докладати своїх зусиль для того, щоб вести святе життя, спричинитися до росту Церкви і постійно збільшувати її святість.

Кан. 14 – Усі вірні мають право й обов'язок дбати про те, щоб Боже провіщення спасіння щораз то більше доходило до всіх людей усіх часів і всього світу.

Кан. 15 – § 1. Те, що Пастирі Церкви, представляючи Христа, голосять як учителі або постановляють як керівники Церкви, вірні, свідомі власної відповідальності, зобов'язані виконувати з християнським послухом.

§ 2. Вірні свobodно можуть виявляти Пастирям Церкви свої потреби, особливо духовні, а також свої побажання.

§ 3. Відповідно до своїх знань, компетенцій і здібностей, якими відзначаються, вони мають право, а іноді навіть обов'язок, виявляти Пастирям Церкви свою думку в справах, які стосуються добра Церкви, і, зберігаючи непорушність віри і звичаїв та пошану до Пастирів, а також, зважаючи на спільну користь і гідність осіб, ознайомлювати з нею інших вірних.

Кан. 16 – Вірні мають право отримувати від своїх Пастирів допомогу з духовних дібр Церкви, особливо від слова Божого і святих тайн.

Кан. 17 – Вірні мають право почитати Господа згідно з приписами літургічних книг власної Церкви свого права і дотримуватись власної форми духовного життя, згідної, однак, з вченням Церкви.

Кан. 18 – Вірні мають повне право засновувати товариства і керувати ними для цілей любові або побожності або плекання християнського покликання у світі, а також скликати збори для спільного досягнення цих цілей.

Кан. 19 – Усі вірні, як учасники місії Церкви, мають право власними починаннями, кожний відповідно до свого стану й обставин, розвивати або підтримувати апостольську діяльність однак, жодне починання не може приписувати собі назви католицького, якщо не одержить згоди компетентної церковної влади.

Кан. 20 – Вірні, які завдяки хрещенню покликані вести життя, згідне з євангельською наукою, мають право на християнське виховання, котре належно готувало б їх до визрівання людської особистості і водночас до пізнання і переживання тайнства спасіння.

Кан. 21 – Ті, що займаються священними науками, користуються законною свободою дослідження, а також

розсудливого вияву своєї думки у справах, в яких вони є фахівцями, зберігаючи, однак, належну слухняність Учительському Урядові Церкви.

Кан. 22 – Усі вірні мають право бути вільними від будь-якого примусу у виборі стану життя.

Кан. 23 – Нікому не дозволяється шкодити добрій славі, якою хтось втішається, і беззаконно порушувати право будь-якої особи на захист свого приватного життя.

Кан. 24 – § 1. Вірні можуть законно відстоювати і боронити права, що їх вони мають у Церкві, на компетентному церковному суді згідно з нормами права.

§ 2. Вірні, якщо їх викликає до суду компетентна влада, мають право бути судженими з дотриманням справедливо застосованих приписів права.

§ 3. Вірні мають право не зазнавати канонічних кар, окрім приписаних законом.

Кан. 25 – § 1. Вірні зобов'язані зараджувати потребам Церкви, щоб вона мала засоби необхідні для досягнення властивих їй цілей, головню для виконання богослужінь, здійснювання справ апостольства та любові, а також для того, що конечне для належного утримання служителів.

§ 2. Вони рівно ж зобов'язані підтримувати соціальну справедливість, а також, пам'ятаючи про Господній наказ, подавати допомогу бідним з власних прибутків.

Кан. 26 – § 1. У виконванні своїх прав вірні, – окремі особи, чи об'єднані в громади, повинні зважати на спільне добро Церкви, як також на права інших та власні обов'язки щодо інших.

§ 2. З уваги на спільне добро, Церковна влада може регулювати, щоб вірні користувалися належними їм правами.

Кан. 27 – Спільнота вірних, об'єднана ієрархією за нормами права, яку найвища влада Церкви виразно або мовчки визнає як свого права, називається в цьому Кодексі Церквою свого права.

Кан. 28 – § 1. Обряд є літургічним, богословським, духовним і дисциплінарним спадком – різним щодо культури та історичних обставин народів – який виявляється у способі практикування віри, властивому для кожної Церкви свого права.

ТИТУЛ ХІ МИРЯНИ

Кан. 399 – Під назвою мирян у цьому Кодексі маються на увазі вірні, які мають їм властивий і особливий мирський характер і які беруть участь у місії Церкви, хоч живуть у світі, не мають свячення і не належать до чернечого стану.

Кан. 400 – Миряни, крім спільних усім вірним прав і обов'язків, а також тих, що встановлені в інших канонах, мають ті самі права й обов'язки, які перелічуються в канонах цього титулу.

Кан. 401– До мирян передусім належить з власного покликання, займаючись дочасними справами і полагоджуючи їх згідно з волею Божою, здобувати царство Боже і через те в приватному, сімейному і суспільно-політичному житті свідчити про Христа, зв'язати про нього іншим, відстоювати справедливі закони в суспільстві і, сяючи вірою, надією і любов'ю, на подобу закваски, сприяти святості світу.

Кан. 402– Миряни мають право вимагати, щоб їм була визнана така свобода в справах земного суспільства, яка належить усім громадянам але, користуючись цією свободою, вони повинні старатись, щоб їхня діяльність була пройнята євангельським духом і щоб зважали на науку, представлену Учительським Урядом Церкви, остерігаючись, однак, аби в сумнівних випадках не видавали власного погляду за науку Церкви.

Кан. 403 – § 1. Згідно з правом і обов'язком зберігати всюди власний обряд, миряни мають право брати діяльну участь у літургічних відправах будь-якої Церкви свого права відповідно до приписів літургічних книг.

§ 2. Якщо цього вимагають потреби або справжня користь Церкви і немає священнослужителів, то, згідно з приписом права, можна доручати мирянам певні функції священнослужителів.

Кан. 404 – § 1. Крім катехитичного навчання, яке слід одержувати вже від дитинства, миряни мають право й обов'язок здобувати – кожний у спосіб достосований до його природних здібностей і становища – пізнання науки, об'явленої Христом і автентично викладеної Учительським Урядом Церкви, щоб вони не тільки мали змогу жити згідно з цією наукою, але також, щоб самі могли її голосити і, в разі потреби, боронити.

§ 2. Вони мають також право здобувати повніше пізнання священних наук, які викладаються в церковних університетах або факультетах або інститутах релігійних знань, відвідуючи виклади і здобуваючи академічні ступені.

§ 3. Подібно, дотримуючись приписів, які ставлять вимоги щодо здатності, можуть одержувати від компетентної церковної влади доручення навчання священних наук.

Кан. 405 – Миряни повинні також старанно вивчати літургічну, теологічну, духовну і дисциплінарну спадщину, однак, так, щоб плекали взаємну доброзичливість, пошану й єдність дій між мирянами різних Церков свого права і щоб різноманітність обрядів не шкодила загальному добру суспільства, в якому вони живуть, але радше з кожним днем приносила більше користі цьому добру.

Кан. 406 – Миряни, пам'ятаючи про обов'язок, про який йдеться в кан. 14, повинні знати, що він тим більше стосується їх у тих обставинах, де тільки завдяки їм люди можуть почути Євангеліє і пізнати Христа.

Кан. 407 – Миряни, які живуть у подружньому стані, відповідно до свого покликання, мають окремий обов'язок через подружжя і сім'ю спричинитися до побудови Божого народу.

Кан. 408 – § 1. Миряни, які відзначаються відповідним знанням, досвідом і повагою, заслуговують на те, щоб до них, як до знавців або радників, зверталася церковна влада чи як до окремих осіб чи як членів різних рад і з'їздів, наприклад, парафіяльних, єпархіяльних, патріярших.

§ 2. Крім церковних завдань, до яких миряни допускаються на підставі загального права, компетентна влада може залучати їх також до інших завдань, за винятком тих, які вимагають свячення або які виконувати виразно забороняє мирянам партикулярне право власної Церкви свого права.

§ 3. У виконванні церковного завдання миряни цілком підлягають церковній владі.

Кан. 409 – § 1. Миряни, які на постійно або тимчасово присвячуються спеціальному служінню Церкви, зобов'язані здобувати відповідний вишкіл, необхідний для належного виконання їхнього завдання, і щоб могли виконувати це завдання свідомо, запопадливо і старанно.

§ 2. Вони мають право на належну, відповідну до їхнього становища, винагороду, завдяки якій, дотримуючись притому приписів цивільного права, могли б належно заспокоювати потреби власні і сім'ї вони рівно ж мають право на те, щоб було подбано про відповідне забезпечення, соціальну захищеність і лікарську опіку для них самих і для їхньої сім'ї.